

ΩΡΑ

ΣΥΝΑΡΩΣΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΣ

Ἐνταῦθα ἐτήσια Δρ. 150
Ἐν ταῖς ἐπαρχ. ἐτήσια 15
Ἐν Τουρκίᾳ Ἐπαρ. καὶ Ἀφγανιστάν . . . 1
Ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ 26

Ἐκδίδεται καθ' ἑβδομάδα

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΣ

Δι' ἑκαστον στίχον ἄπαξ λεπτά 40
• • • • • δις 23
• • • • • τρίς, καὶ τετράκις • • • 20
• • • • • πεντάκις καὶ ἐφεξῆς • 15

Γραφεῖον τῆς ΩΡΑΣ κατὰ τὴν ὁδὸν Εὐριπίδου ἀριθ. 51.

Ἐκαστον φύλλον τῆς ΩΡΑΣ τιμᾶται λεπτῶν ΠΕΝΤΕ.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ Κ. Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ

ἐν τῇ βουλῇ, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 12ης Νοεμβρίου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὑπουργικοῦ νομοσχεγίου «περὶ συστάσεως στρατιωτικοῦ ταμείου».

Καλὸν νομίζω, ἐν τῇ πρώτῃ ἀναγνώσει, νὰ γίνηται τις συζήτηςις, ὅπως παρασκευάζεται οὕτως ἡ δευτέρα ἀναγνώσις· διότι πιθανὸν ἢ κυβέρνησις ν' ἀποδέχεται τινες τῶν γνωμῶν ἡμῶν, διευκολύνεται δὲ τὸ ἔργον τῆς βουλῆς, ὅταν αὕτη ἢ κυβέρνησις υἱοθετοῦσα αὐτάς ὑποβάλλῃ κατὰ τὴν δευτέραν ἀναγνώσιν προτάσεις συμφώνους πρὸς τὰς ἐν τῇ πρώτῃ συζήτησει ἡμετέρας εἰσηγήσεις. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, δὲν φέρω ἔνστασις, διότι θεωρῶ, ὅτι καλὸν εἶναι νὰ συστήσωμεν ταμεῖον ἐθνικῆς ἀμύνης. Ὡς παρετήρησα καὶ ἄλλοτε, θὰ ἦτο μᾶλλον εὐχάριστον ἐὰν ἡδυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, ὅτι ἡ κυβέρνησις τῆς χώρας ἡμῶν δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ὑποστῇ τοὺς περιορισμοὺς ἐιδικοῦ ταμείου· ἀλλ' ἀσχετὸς πρὸς τὰ νῦν ἐν τῇ κυβερνήσει πρόσωπα, ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ τόπος ζητεῖ τοιαύτας ἐγγυήσεις παρὰ τῶν κυβερνήσεων καὶ τοῦτο οὐ μόνον προκειμένου περὶ ἐκτάκτων δαπανῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτῶν τῶν δαπανῶν τῆς συνήθους ὑπηρεσίας· διὰ τοῦτο δὲ εἰδομεν πολλὰς κυβερνήσεις ἀλληλοδιαδόχως ἀποδεχθείσας τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐιδικοῦ ταμείου τῆς ὁδοποιίας καὶ προτεινάσας ἐπέκτασιν τοῦ ταμείου τούτου καὶ ἐπὶ περαιτέρω φορολογίαν. Ἀποδεχόμενος λοιπὸν τὴν ἀρχὴν τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου τούτου ἔρχομαι νὰ ὑποβάλλω τινὰς παρατηρήσεις ὡς πρὸς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κανονίζονται τὰ περὶ αὐτοῦ.

Τὸ ταμεῖον, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ὑποβάλλεται εἰς εἰδικὴν διοίκησιν, διοίκησιν συνισταμένην ἐκ τοῦ πρωθυπουργοῦ, δύο ὑπουργῶν καὶ τεσσάρων ἄλλων προσώπων παρὰ τῶν ὑπουργῶν τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν διοριζομένων καὶ ἀπολυομένων διὰ βασιλικοῦ διατάγματος. Τίς ὁ σκοπὸς τῆς διοικήσεως ταύτης; Ἐὰν ἐξετάσωμεν αὐτὰ τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, βλέπομεν, ὅτι ἡ διοίκησις εἶναι ἐπιτροπὴ γνωμοδοτικὴ· ἔχει προπῆτι καὶ ἕτερον καθῆκον, τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διάθεσιν τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου εἰς τέλη ἄλλότρια τοῦ προορισμοῦ των. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὸν γνωμοδοτικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα, νομίζω ὅτι δύσκολον εἶναι ἐν νόμῳ νὰ κανονίσωμεν τελεσφόρως τὰ περὶ γνωμοδοτικῆς ἐπιτροπῆς, διότι, ἐὰν μὲν εἰς τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης δώσωμεν κύρος ὑποχρεωτικόν, ἐὰν δηλαδὴ, ἄνευ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς, ἢ κυβέρνησις δὲν δύναται

νὰ προσῇ εἰς πράξεις, ἐὰν μάλιστα ὀφείλῃ ἡ κυβέρνησις νὰ προσῇ εἰς πράξεις ἐκτελεστικὰς ἀναγομένας εἰς τὰ τοῦ ταμείου συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ἢ εὐθὺν τῆς κυβερνήσεως μειοῦται καὶ πιστεύω ὅτι δὲν εἴμεθα διατεθειμένοι διὰ τῶν νομοθετημάτων ἡμῶν οὐδὲ κατὰ κεραίαν νὰ ἐλαττώμεν τὴν κυβερνητικὴν εὐθύνην. Ἐὰν λοιπὸν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ κανονίσωμεν τὰ καθήκοντα ἐπιτροπῆς τινος γνωμοδοτικῆς, ἐξ ἀνάγκης ἢ γνωμοδοτικῆς τῆς ἐπιτροπῆς θέλει εἶσθαι ἁπλῶς συμβουλευτικὴ καὶ ἡ κυβέρνησις θὰ ἦναι ἐλευθέρη ν' ἀποδέχεται αὐτὴν ἢ οὐ. Ἀλλ' οὕτω κανονιζομένη ἢ γνωμοδοτικῆς δὲν εἶναι σπουδαία.

Ἐχει ὅμως καὶ ἄλλον σκοπὸν ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη τὴν ἐγγύησιν, ὅτι τῶν χρημάτων τῶν κατατεθειμένων ἐν τῷ ταμείῳ τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης δὲν θέλει γίνεσθαι χρῆσις ἄλλοια τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου διαταττομένης. Καὶ ἂν ἐξετάσωμεν τὸ νομοσχέδιον, εὐρίσκομεν ὅτι παρέχει εἰς τὴν κυβέρνησιν εὐρυτάτην ἐξουσίαν περὶ τὴν χρῆσιν τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου· εὐρυτέραν ἐξουσίαν, ἢς θὰ εἶχεν ἡ κυβέρνησις, ἐὰν τὸ νομοσχέδιον δὲν ἐψηφίζετο· διότι, ἐὰν τὸ νομοσχέδιον δὲν ἐψηφίζετο, οὐδεμία δαπάνη πρὸς ἀγορὰν ὑλικοῦ ἡδύνατο νὰ γίνῃ, εἰμὴ ὅπως γίνεται ἤδη δυνάμει τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τῆς κατ' ἄρθρον εἰδικεύσεως τῆς χρήσεως τῶν χρημάτων, ἐνῶ κατὰ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὅλον κεφάλαιον τοῦ ταμείου ἀποτελεῖ ἐν ἄρθρον πιστώσεως. Ὡς πρὸς τοῦτο, οἱ κ. ὑπουργοί μᾶς εἶπον, ὅτι δὲν εἶχον πρόθεσιν νὰ ἐξαίρεσωσι τὰ τῆς διαθέσεως τοῦ κεφαλαίου τοῦ ταμείου ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ψηφίσεως ἐιδικῶν κατ' ἄρθρον πιστώσεων, ἐπομένως, πιστεύω, ὅτι εἶναι διατεθειμένοι συμφώνως πρὸς τὴν ἰδέαν ταύτην νὰ τροπολογήσωσι τὸ νομοσχέδιον. Ἐχει δὲ ἀνάγκην τοιαύτης τροπολογίας, διότι εἶναι συντεταγμένον κατὰ τὸν τρόπον τοῦ νόμου περὶ ὁδοποιίας, εἰςέρομεν δὲ ὅτι τὰ τοῦ ταμείου τῆς ὁδοποιίας κεφάλαια διατίθενται ἅπαντα τῆς συμπράξεως τοῦ κοινοβουλίου. Ὅτι λοιπὸν ζητοῦμεν νὰ ὁρισθῇ καθαρῶς ἐν τῷ νόμῳ, εἶναι, ὅτι τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου οὐδεμία χρῆσις δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις εἴτε τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους, εἴτε ἐκτάκτου προϋπολογισμοῦ, εἴτε ἐκτάκτων καὶ ἐιδικῶν πιστώσεων. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦτο γίνῃ, ἄρα ἡ ἐπιτροπὴ, ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ συνιστᾶται, παρέχει τὴν ζητούμενην ἐγγύησιν, ὅτι τῶν χρημάτων τοῦ ταμείου δὲν θὰ γίνηται ἄλλη χρῆσις τῆς δια τοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ δι' ἐιδικῶν πιστώσεων ὁρισθείσης ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου· καὶ ἐνταῦθα ἐγκείται ἡ χρησιμότης τοῦ ἐιδικοῦ ταμείου. Δὲν εἶναι δὲ ἀληθές, ὅτι οὐδεμίαν παρέχουσι τὰ ἐιδικὰ ταμεῖα ἐγγύησιν περὶ τὴν χρῆσιν τῶν χρημάτων, τὸ δὲ ταμεῖον τὸ

ὁδικὸν ἀποδεικνύει, ὅτι δυσκόλως δύναται ἡ κυβέρνησις νὰ παραβῇ τὰς θεμελιώδεις διατάξεις τοῦ νόμου. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ἐν τινι περιστάσει ἐγένετο δαπάνη ἐκ τῶν χρημάτων τῶν ὁδικῶν πρὸς ἄλλον σκοπὸν, ἀλλὰ ταχέως ἡ κυβέρνησις ἐπανώρθησε τὸ γενόμενον καὶ ἀπέδωκεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ὁδοποιΐας τὰ ἀπ' αὐτοῦ ἀφαιρεθέντα χάριν τῶν γενικῶν ἐξόδων τοῦ κράτους. Ἡ ἐγγύησις ἄρα, ἣν παρέχει ἡ ἐπιθεώρησις τῶν ἐνταλμάτων παρ' ἐπιτροπῆς, δὲν εἶναι ἐντελὴς ἰδανικὴ. Ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ὁδικὸν ταμεῖον, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει, ὅτι δὲν εἶναι ἰδανικὴ ἡ ἐγγύησις, ἀποδεικνύει ἐπίσης ὅτι εἶναι ἀτελής, διότι ἡδυνήθη ἡ κυβέρνησις νὰ ἐκτρέψῃ πρὸς πληρωμὴν ἄλλων δημοσίων δαπανῶν χρήματα τοῦ ὁδικοῦ ταμεῖου, καίτοι κατόπιν ἄλλο ὑπουργεῖον ἀπέδωκεν αὐτὰ εἰς τὸ ταμεῖον. Ἐγένετο δὲ καὶ ἄλλη κατὰ χρόνους ἀφαιρεθέντων χρημάτων ἐκ τοῦ ἐνὸς ὑπὲρ τοῦ ἄλλου ἐκ τῶν τριῶν ταμείων, εἰς ἃ ὑποδιαιρεῖται τὸ κεφάλαιον τῆς ὁδοποιΐας.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Αὐτὸ ἐγένετο.

ΤΡΥΚΟΥΠΗΣ. Ἐγένετο καὶ τὸ ἄλλο· ἀλλὰ τὰ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ταμεῖου ἅπαξ ἀφαιρεθέντα ἀπεδόθησαν κατόπιν, ἐνῷ ἡ μεταφορὰ ἀπὸ ὁδικοῦ ταμεῖου εἰς ὁδικὸν ταμεῖον ἐγένετο συνηθέστερον καὶ ὑπάρχουσιν ἐτι καὶ νῦν ἐλλείμματα τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν τριῶν ταμείων πρὸς τὰ δύο ἄλλα· διότι, ὡς εἰξεύρετε, τὸ ὁδικὸν ταμεῖον ὑποδιαιρεῖται εἰς τρία ταμεῖα, ἐγένετο δὲ ἀφαίσεις ἀπὸ τῶν ταμείων τῶν ἐπαρχιακῶν καὶ τῶν δημοτικῶν χάριν τοῦ ἐθνικοῦ. Ταῦτα ἀποδεικνύουσιν, ὅτι αἱ ἐγγυήσεις, αἱ περιεχόμεναι ἐν τῷ νόμῳ περὶ ταμεῖου ὁδοποιΐας, δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς, αἱ δὲ περιεχόμεναι ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τούτῳ οὐ μόνον δὲν εἶναι πληρέστεραι, ἀλλ' ἴσως εἶναι καὶ ἀτελέστεραι τῶν ἐν τῷ νόμῳ περὶ συστάσεως ταμεῖου ὁδοποιΐας.

Καὶ ὡς πρὸς τὴν σύστασιν τῆς διοικητικῆς ἐπιτροπῆς, ἐνίσταμαι πρῶτον εἰς τὴν περίληψιν ὑπουργῶν ἐν αὐτῇ, διότι ἡ εὐθύνη τῶν ὑπουργῶν εἶναι ἄλλοιᾶ τῆς εὐθύνης τῶν ἄλλων πολιτῶν. Τὸ σύνταγμα ἐξαιρετικὰς καθιερωθεῖσας διατάξεις περὶ τῆς εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν· οὐ μόνον δεδιότι δὲν ἐψηφίσθη εἰς αὐτὸν νόμος περὶ εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν, ἀλλὰ, καὶ ἂν ἦτο ψηφισμένος νόμος τοιοῦτος, εἶναι γνωστὸν ὅτι ἄλλοι εἶναι οἱ κανόνες οἱ διέποντες τὴν εὐθύνην ἐκείνων καὶ ὅτι ἡ ὑπουργικὴ εὐθύνη δὲν λειτουργεῖ ἐπίσης εὐκόλως, ἐπίσης ὁμαλῶς, ὡς ἡ κοινὴ τῶν πολιτῶν εὐθύνη. Νομίζω λοιπὸν ὅτι πρέπει ἐν τῇ ἐπιτροπῇ νὰ μὴ συμπεριληφθῶσιν οἱ ὑπουργοί, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν τὴν ἐγγύησιν τῆς πλήρους ποινικῆς εὐθύνης. Νομίζω προσέτι, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὴν ἐγγύησιν ἐν ἐπιτροπῇ, ἀλλὰ πρέπει νὰ παρέχῃ τὴν ἐγγύησιν ἄτομον, διότι, προκειμένου περὶ εὐθύνης, τὸ πολυμελὲς ἐλαττώνει τὴν εὐθύνην. Θέλω ὅπως ἡ ἐγγύησις ὅτι τὰ ἐντάλματα τῶν ὑπουργείων θὰ ἦναι σύμφωνα πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ κοινοβουλίου τὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἢ ταῖς πιστώσεσιν ἀναγεγραμμέναι, θέλω ἡ ἐγγύησις αὕτη νὰ δίδηται δι' ἐπιθεωρήσεως προσώπου ἐνὸς καὶ ὑπ' εὐθύνην αὐτοῦ. Θέλω δὲ τὰ τῆς εὐθύνης ταύτης νὰ ἀναγραφῶσιν ἐντὸς τοῦ νομοσχεδίου, δηλ. εἰδικῶς νὰ ὁρισθῇ ὅποια τις ἡ εὐθύνη αὕτη, ὅποια αἱ συνέπειαι τῆς ἐπιθεωρήσεως ἐνταλμάτων οὐχὶ κανονικῶς ἐκδοδομένων, ἐνταλμάτων μὴ ἀνταποκρινόμενων πρὸς τὰ ἄρθρα τοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ τῶν πιστώσεων, καὶ εἰδικῶς νὰ ὁρισθῇ ὅτι, ἵνα ἐντάλμα ἢ πληρωτέον παρὰ τῶν διαχειριζομένων τὸ ταμεῖον, πρέπει νὰ φέρῃ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ ὑπευθύνου ὑπαλλήλου.

Τοιαύτην ἀρχὴν ἐπεθύμουν νὰ ἐβλεπον καθιερωμένην ὡς πρὸς ἅπαν τὸ λογιστικὸν τοῦ Κράτους. Τοιαύτη ἀρχὴ εἶναι καθιερωμένη εἰς ἄλλα Κράτη, καὶ εἰξεύρετε ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ ἐντάλματα τῶν ὑπουργῶν δὲν πληροῦνται, ἐὰν δὲν φέρωσι τὴν ἐπιθεώρησιν ὑπευθύνου

δημοσίου λειτουργοῦ. Καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἄλλοτε ἐξεφράσαμεν γνώμην, ὅτι εἶναι ἐπιθυμητὴ τοιαύτη νομοθετικὴ διάταξις καὶ ὑπεβλήθη καὶ νομοσχέδιον, ὅπερ εὐρίσκεται κατατεθειμένον ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς βουλῆς. Ἀλλὰ σήμερον, ὅτε πρόκειται περὶ εἰδικοῦ ταμεῖου, νομίζω, ὅτι τὴν διάταξιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν τότε ἐπροτείναμεν γενικῶς, δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν ἵνα περιληφθῇ ἐνταῦθα εἰδικῶς ὡς πρὸς τὸ ταμεῖον τοῦτο τῆς ἀμύνης, ἐλπίζοντες, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπέκτασιν κατόπιν τῆς αὐτῆς διατάξεως καὶ ἐπὶ τὰς ἄλλας δαπάνας τοῦ κράτους. Ποῖον θὰ ἦναι τὸ πρόσωπον, νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ δεόν τὸ πρόσωπον τοῦτο νὰ κατέχῃ ὑψηλοτάτην θέσιν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ νὰ εἶναι εἰδικῶς ὠρισμένη ἐν τῷ νόμῳ ἢ θέσει.

Τοιαύτας τινὰς παρατηρήσεις εἶχον νὰ ὑποβάλω, ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν τοῦ ταμεῖου· ὡς πρὸς δὲ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, τούτεστι τὸ δικαίωμα τῆς συνολογώσεως δανείων καὶ ἰδίως τοῦ δανείου τῶν 50 ἐκατομμυρίων, παρατηρῶ τὰ ἑξῆς. Ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, περὶ οὗ ἀπεφασίσαμεν ἐν πρώτῃ ἀναγνώσει κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμῶν συνεδρίσιν, γίνεται διάκρισις λίαν ὠφέλιμος μεταξὺ τῶν ἐγγυήσεων τῶν χορηγούμενων ὑπὲρ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου καὶ τῶν φόρων, οἵτινες ἐπιβάλλονται, ὅπως ἐπαρκέσῃ τὸ δημόσιον εἰς τοὺς τόκους καὶ τὰ χρεωλύσια τοῦ δανείου τούτου· τούτεστιν, ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περὶ δανείου 10 ἐκατομμυρίων, ἐνῷ πόρος πρὸς πληρωμὴν τῶν τόκων καὶ τοῦ χρεωλυσίου ὁρίζεται ἡμισὺ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ὠνίων καὶ τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τοὺς δῆμους, ἐγγυήσις δὲν δίδεται αὐτὸς ὁ δασμὸς, ἀλλὰ τὸ τελωνεῖον Ζακύνθου. Τοῦτο εἶναι λίαν εὐάρεστον, διότι ἐὰν ἡ βουλὴ καὶ ἐν τρίτῃ ἀναγνώσει ἐπιψηφίσῃ τὸν φόρον ἐκεῖνον ἐπὶ τῶν ὠνίων, ὅπερ ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ πράξῃ, ἔχομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι εἶναι δυνατόν κατόπιν νὰ καταργήσῃ αὐτὸν, ἐνῷ ἐὰν δώσῃ τὸν φόρον ὡς ἐγγύησιν τοῦ δανείου, ἐφ' ὅσον χρόνον τὸ δάνειον ὑφίσταται, ἐφ' ὅσον δὲν ἀποτιθῇ διὰ τοῦ χρεωλυσίου, δὲν δυνάμεθα νὰ καταργήσωμεν τὸν φόρον, ὑπόχρεοι ὄντες εἰς τὴν διατήρησιν αὐτοῦ πρὸς τρίτους. Τὴν ἀρχὴν λοιπὸν ταύτην, τὴν ὁποίαν τὸ ὑπουργεῖον καθιέρωσεν ἐν τῷ ἐτέρῳ νομοσχεδίῳ, τῆς ἐκλογῆς ἐν τῇ γενικῇ φορολογίᾳ τοῦ Κράτους τοῦ καταλληλοτέρου φόρου, ὅπως δοθῇ ὡς ἐγγύησις τοῦ δανείου, τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐλπίζω νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ προτείνῃ καὶ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τούτῳ, ὁρίζον ὡς ἐγγύησιν τοῦ δανείου τῶν 50 ἐκατομμυρίων οὐχὶ τοὺς φόρους, τοὺς ὁποίους τὸ β'. ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου τούτου περιλαμβάνει, ἀλλ' ἐκεῖνους τοὺς φόρους τοὺς ἐν τῇ γενικῇ τοῦ Κράτους φορολογίᾳ ὑπάρχοντας, τοὺς ὁποίους δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς καταλληλοτέρους ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, τούτεστιν ὡς ἐγγυήσις χρεωλυτικοῦ ἢ μάλιστα παγίου δανείου, ἀφοῦ χθὲς ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μὰς εἶπεν, ὅτι, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ, πιθανὸν τὸ δάνειον τοῦτο νὰ συνολογώσῃ ἀνευ χρεωλυσίου, τούτεστι νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πάντας τοὺς αἰῶνας. Πιστεύω δὲ ὅτι, ὅσῃν καὶ ἂν ἔχῃ ἀτοργὴν ὁ κ. ὑπουργὸς εἰς τοὺς φόρους τοῦ ἁρθροῦ 2ου, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἰδῇ αὐτοὺς καθιερωμένους ἐν Ἑλλάδι, ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν. Τὸ ἄρθρον 32ον κανονίζει τὰ τοῦ δανείου τῶν 50, 000,000 ὁρίζει καὶ τὸν τόκον εἰς 7 0/0 ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου. Σήμερον, ὡς ἔχουσιν τὰ τῆς δημοσίας πίστεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ τῶν χρηματικῶν ἀγορῶν, ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς τοῦ τόκου οὐδαμῶς ἄλλην ἔχει σημασίαν, εἰμὴ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ δάνειον· πιστεύω ὅτι περὶ τούτου δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀμφισβήτησις· ἀλλὰ θὰ εἶχε τινὰς τὴν ἐννοίαν ταύτην ὁ προσδιορι-

σμός, ἂν ὁ περιορισμός τοῦ τόκου εἰς 7 0)0 ἦτο πραγμα-
 τικός· συνδυάζοντες ὁμῶς τὸ ἄρθρον τοῦτο μετὰ τῶν
 ἐπομένων βλέπομεν, ὅτι τοιαύτη δὲν θὰ ᾖ ἡ ἐννοια
 αὐτοῦ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ. Naί μὲν τὸ ἄρθρον 32 λέγει, ὅτι
 ὁ τόκος δὲν δύναιται νὰ ὑπερβαίνει τὰ 7 0)0 ἐπὶ τοῦ
 πραγματικοῦ, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 33 ἀφίνει ἐλεύθερον τὸν ὑ-
 πουργὸν ὡς πρὸς πάντα τὰλλα καὶ ὡς πρὸς τὸ χρεω-
 λύσιον, ἥτοι τὸν χρόνον τῆς ἐξοφλήσεως, καὶ ὡς πρὸς
 τὴν ἀπόστασιν τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου ἀπὸ τοῦ ὀνο-
 ματικοῦ, ἐννοεῖτε δ' εὐκόλως ὅτι δύναται νὰ γίνη συνδυα-
 σμός τοῦ χρεωλυσίου καὶ τῆς ἀναλογίας τοῦ πραγματικοῦ πρὸς
 τὸ ὀνοματικὸν κεφάλαιον τοιοῦτος, ὥστε ὁ τόκος τῶν 7 0)0
 οὐ μόνον ν' αὐξήσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ διπλασιασθῇ καὶ νὰ δεκαπλα-
 σιασθῇ· ἐπιτρέψατέ μοι ἐν παράδειγμα χάριν τῶν δεικνυόντων
 ἀμφιβολιῶν. Ὑποθέτω δάνειον πραγματοποιούμενον πρὸς 50
 τοῖς 0)0 τοῦ ὀνοματικοῦ κεφαλαίου, ἐξοφλούμενον δὲ μετὰ ἐν
 ἔτος, ποῖον εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; ἀντὶ τῶν κατατεθεισῶν
 50 δραχμῶν, λαμβάνει ὁ δανειστής μετὰ ἐν ἔτος πλὴν τοῦ
 τόκου 100 δραχμὰς εἰς ἐξόφλησιν, ἅρα πρόσθετον ὠφέλειαν
 50 δραχμῶν. Ἐκαστὸν ἅρα δραχμὰ ἀποφέρουσιν ὑπὲρ αὐτοῦ
 κέρδος 107. Ἵνα γίνω καταληπτὸς, ἐξέλεξα παράδειγμα ἐν
 τοῖς ἄκροις καὶ βεβαίως ὑπὸ τοιούτους ὅρους δὲν θὰ συνομο-
 λογῇ δάνειον τὸ ταμεῖον· ἀλλ' ἀφοῦ δύναται ἐπὶ τοσούτου
 ν' αὐξήσῃ τὴν ἐτησίαν ἀποφορὰν, εἶναι προδήλον ὅτι ἡ
 διάταξις περὶ περιορισμοῦ τοῦ τόκου εἰς 7 τοῖς 0)0, ὅπως
 περιελήφθη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, δὲν ἔχει ἐννοίαν. Ἵνα καταστῇ
 ὁ περιορισμός πραγματικός, πρέπει ἐν ἄρθρῳ 33 νὰ θέσῃτε
 περιορισμὸν ὡς πρὸς τὸ χρεωλύσιον, ἥτοι ὡς πρὸς τὸν χρόνον
 τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου καὶ ὡς πρὸς τὴν διαφορὰν με-
 ταξὺ τοῦ ὀνοματικοῦ καὶ πραγματικοῦ κεφαλαίου. Ὡς
 πρὸς τοῦτο ἐλπίζω ὅτι πρὸ τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως τὸ ὑ-
 πουργεῖον θὰ εὐαρεστηθῇ νὰ φέρῃ νέας προτάσεις.

Μεταβαίνω εἰς τὰ τῆς φορολογίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρί-
 ζεται ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τοῦ ταμεῖου τοῦτου· καὶ ὡς
 πρὸς τοὺς νέους φόρους εἶναι περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω τὰς
 γενικὰς ἐνστάσεις μου, ὅτι δηλαδὴ δὲν δύναμαι νὰ νοήσω
 πῶς εἶναι δυνατόν νὰ τεθῶσι φόροι ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὅλου συ-
 στήματος τῆς νέας φορολογίας· πῶς εἶναι δυνατόν, προκει-
 μένου περὶ φορολογίας, τῆς ὁποίας τὸ καλὸν ἢ κακὸν ἐξαρ-
 τᾶται ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς διανομῆς, νὰ ἐπιβάλλωμεν φό-
 ρους ἀσχέτως πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς διανομῆς, ἀφοῦ μὴ
 ἐξετάσαντες τὸν προϋπολογισμὸν δὲν εἰξεύρομεν πόσων φόρων
 ἔχομεν ἀνάγκην, ἀγνοοῦμεν δὲ, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν
 προβαίνομεν εἰς τὸ ἔργον, τίνας ἄλλους φόρους θέλομεν ἐπι-
 βάλλει δι' ἄλλας ἀνάγκας. Ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν πρὸς
 τὴν κυβέρνησιν τὴν ἑκφρασιν εὐχῆς ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ ὑ-
 ποβάλῃ τὰ τῆς φορολογίας ὡς μέτρον γενικὸν εἰς τὴν βου-
 λήν, ἵνα δυνήθωμεν ὡς μέτρον γενικὸν νὰ ἐξετάσωμεν αὐτὰ
 καὶ νὰ διανεμήσωμεν τοὺς φόρους κατὰ τοὺς κανόνας τῆς
 ἀναλογίας, διότι, ὡς εἶπον, φορολογία δικαία εἶναι ἢ καλῶς
 διανεμημένη. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἐνόσω προτείνονται νέοι φόροι μὴ
 στηριζόμενοι ἐπὶ βάσεως ἀναλόγου, ἢ καὶ γνωστῆς διανο-
 μῆς, δὲν δύναμαι νὰ ψηφίσω αὐτούς. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν κω-
 λυεῖ νὰ φέρω καὶ ἄλλας περὶ τῶν προτεινομένων φόρων πα-
 ρατηρήσεις ἀσχετοὺς πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς διανομῆς, διότι, ἂν
 δύναται ἡ συζήτησις νὰ συντελέσῃ τοῦλάχιστον κατὰ τοῦτο
 εἰς βελτίωσιν τοῦ νομοσχεδίου, νομίζω, ὅτι ὠφελοῦμεθα.
 Καὶ πρῶτον μὲν ἔχομεν προτεινόμενον ποσοστὸν ἐφ' ὅλων
 τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα τοῦ κράτους εἰσπραττομένων εἰσθα-
 γικῶν καὶ ἐξαγωγικῶν τελῶν καὶ ἐγγείων φόρων. Καὶ
 περὶ μὲν τῶν εἰσθαγωγικῶν τελῶν, ἐξ ὧν εἶπον ἐν τῇ
 γενικῇ συζητήσῃ, πιστεύω ὅτι γνωσκάτε ὅτι δὲν ἐνίστα-
 μαι κατ' ἀρχὴν φρονῶ ὁμῶς, ὅτι, προκειμένης αὐξήσεως
 τῶν εἰσθαγωγικῶν τελῶν, πρέπει νὰ γίνη ἀναθεώρησις

τοῦ δασμολογίου, ὅτι ἡ αὐξήσις δὲν πρέπει νὰ γίνη ἀνεξέτα-
 στως, δταν τὸ ποσοστὸν δὲν εἶναι μικρόν· καὶ ἡ παρατήρη-
 σις, τὴν ὁποίαν τώρα θὰ κάμω δὲν ἀφορᾷ μόνον εἰς τὰ εἰσθα-
 γωγικά τέλη, ἀφορᾷ καὶ εἰς ἄλλας διατάξεις τοῦ νομοσχε-
 δίου, ἐνθα βλέπομεν προσθήκας ἐπὶ τῆς ὑπαρχούσης διανομῆς.
 Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ φορολογίας ὅλως ἐκτάκτου, ἐὰν ἐ-
 πρόκειτο περὶ φορολογίας, ἥτις ἤθελε διαρκέσει ἐν ἡ δύο ἢ
 τρία ἔτη τὸ πολὺ, ἤθελον νοήσαι τὴν κυβέρνησιν λέγου-
 σαν πρὸς τὴν βουλὴν : δὲν εἶναι τώρα καιρὸς ἀναθεωρήσεως
 τῶν φόρων, ἥδη ἔχομεν ἀνάγκην προσθέτων τινῶν πόρων,
 οὓς παρέχουσι προχειρῶς πρόσθετα ποσοστὰ ἐπὶ τῆς φορολο-
 γίας ὡς ἔχει· ἂν δὲ τυχὸν ἐπιβαρύνῃ ἡ φορολογία αὕτη πλεόν
 τοῦ δέοντος τάξεις τινὰς, ἂν ᾖ δυνατὸν ἡ νέα φορολογία
 νὰ συγχωνευθῇ μετὰ τῆς προϋπαρχούσης καθιστῶσα τὴν
 διανομὴν αὐτῆς ἀναλογωτέραν, δὲν ἐπιτρέπει ὁ χρόνος ἥδη νὰ
 ἐξετάσωμεν. Ἀλλ' ἐδῶ πρόκειται περὶ φορολογίας διαρ-
 κοῦς καὶ ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ, εἰς ὃν ἀφορᾷ, καὶ ὡς ἐξ αὐτῆς
 τῆς συντάξεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας, ἥν,
 καὶ ἂν θέλῃ ἡ Κυβέρνησις, δὲν δύναται ν' ἀνακαλέσῃ, διότι
 εἶναι ὑπέγγυος πρὸς τρίτους, πρὸς τοὺς κατόχους τοῦ
 δανείου τῶν 50,000,000 ἐὰν πραγματοποιηθῇ. Ἀλλὰ
 καὶ ὑπέγγυοι ἂν δὲν καθίσταντο διὰ τοῦ νομοσχεδίου οἱ
 νέοι φόροι, ἀφορῶντες ὁμῶς εἰς ἀναπλήρωσιν ἀνάγκης
 οὐχὶ προσωκαίρου, οὐχὶ ἐνός, ἢ δύο, ἢ τριῶν ἐτῶν, ἀλλ' ἀ-
 νάγκης πληρωμῆς τόκων καὶ χρεωλυσίων διαρκοῦς δανείου,
 θὰ ἔχουσιν ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ αὐτῶν μεγάλην διάρ-
 κειαν. Προκειμένου λοιπὸν περὶ τοιαύτης φορολογίας, νο-
 μίζω, ὅτι δὲν ἀρμόζει νὰ φέρωμεν τὰς αὐξήσεις ἀνεξέτα-
 στως, ἀλλὰ, πρὶν ἢ κανονίσωμεν τὴν νέαν φορολογίαν πρέ-
 πει νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον εἶναι δυνατόν ν' ἀναπλη-
 ρώσωμεν κενὰ, νὰ φέρωμεν προσθήκας εἰς τὰ ἐπιδεκτικὰ
 αὐξήσεως καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἐπιδεκτικὰ αὐτῆς, καὶ
 νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἰσορροπίαν ἐπὶ τῆς ὅλης φορολο-
 γίας συγχωνεύοντες τὴν νέαν μετὰ τῆς παλαιᾶς. Τὸ
 ἐδάφιον ὁμῶς τοῦτο δὲν ἀφορᾷ μόνον εἰς τὰ εἰσθα-
 γωγικά τέλη, ἀφορᾷ καὶ εἰς τὰ ἐξαγωγικά καὶ εἰς τὰ ἐξ
 ἐγγείων φόρων ἐν τοῖς τελωνεῖοις εἰσπραττομένων· καὶ ἀ-
 μείως ἐνταῦθα νομίζω, ὅτι ἔχετε μαρτυρίαν περὶ τῆς ὀρ-
 θότητος τῆς γνώμης μου, ὅτι τὰ τῆς φορολογίας δὲν πρέπει
 νὰ ἐξετάζωνται κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων. Ἰδοὺ, διὰ τοῦ
 νομοσχεδίου τοῦτου ἐπιβάλλεται πρόσθετος φόρος εἰς τὴν
 ἐγγεῖον παραγωγὴν, ἀλλ' οὐχὶ εἰς ὅλην τὴν ἐγγεῖον παρα-
 γωγὴν· εἶναι δὲ ἀδίκον νὰ ἐπιβάλλετε εἰς τάξεις τινὰς τῆς
 ἐγγείου παραγωγῆς φόρον καὶ νὰ ἀφίνετε ἄλλας ἀφορολο-
 γήτους. Ἐὰν τὸ πράττετε ἐκ προθέσεως στηριζομένης ἐπὶ
 τῆς ἰδέας τῆς δικαιοσύνης, δὲν ἐνίσταμαι, ἀλλὰ δὲν τὸ πράτ-
 τετε ἐκ προθέσεως, τὸ πράττετε μόνον διότι συνέπεσε τὰ
 τῶν τελωνείων νὰ εὐρίσκωνται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τοῦτω,
 ἐνῶ τὰ τῆς φορολογίας ἄλλων κατηγοριῶν ἐγγείου παραγωγῆς
 ἐσχετίσθησαν πρὸς ἄλλα νομοσχεδία, ἢ καὶ παρελείφθησαν.
 Ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι τὰλλα νομοσχεδία θὰ ψηφισθῶ-
 σιν, ἂν δὲ δὲν ψηφισθῶσιν, ἡ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομο-
 σχεδίου καθιερούμενη ἐγγεῖος φορολογία καθίσταται ἐτι μάλ-
 λον ἀδικαιολόγητος. Ἐρχομαι εἰς τὰ πράγματα. Φορολογεῖ-
 τε διὰ τοῦ νομοσχεδίου τὴν ἐγγεῖον παραγωγὴν τὴν ἀπο-
 τίνουσιν τὸν φόρον ἐν τοῖς τελωνεῖοις. Δὲν περιλαμβάνει ἅρα
 ὁ ἐγγεῖος οὗτος φόρος ἐν τῇ λοιπῇ ἐπικρατείᾳ πλὴν τῶν ἰο-
 νίων νήσων τὰ ἔλαια, τὰ κατὰ στρέμμα φορολογούμενα κτή-
 ματα καὶ τοὺς δημητριακοὺς καρπούς· καὶ περὶ μὲν τῶν δη-
 μητριακῶν φέρετε, ὡς μὴ ὠφελε κατ' ἐμὴν γνώμην, πρότα-
 σιν ἐν ἄλλῳ νομοσχεδίῳ, ὡς πρὸς τὰ ἔλαια ὁμῶς καὶ τὰ
 κατὰ στρέμμα φορολογούμενα, οὐδένα φέρετε νέον φόρον.
 Διὰ τί ἡ διάκρισις αὕτη; Ἐχετε λόγον τινὰ ὑπαγορεύσαν-
 τα αὐτὴν; Ἐὰν ἔχετε, νομίζω ὅτι εἶναι πρέπον νὰ μὰς ἐκ-

θέσητε τὸ σύστημά σας, ἵνα ἐννοήσωμαι. διὰ τί φορολογεῖτε ταύτην τὴν κατηγορίαν καὶ δὲν φορολογεῖτε τὰς ἄλλας. Ἐκτὸς ὅμως τῶν παλαιῶν ἐπαρχιῶν τοῦ βασιλείου, φορολογεῖτε καὶ τὰς Ἰονίους νήσους, φορολογεῖτε δὲ διὰ τῆς διατάξεως τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν τύπον ἐγγείου φόρου ὅλην αὐτῶν τὴν παραγωγὴν, δηλαδή ἐπιβάλλετε πρόσθετον ποσοστὸν ἐφ' ὅλης τῆς φορολογίας τῆς Ἑπτανήσου. Διὰ τὸ ἀδίκημα τοῦτο πρὸς τὴν Ἑπτανήσον; διὰ τὴν αἰ Ἰόνιοι νῆσοι νὰ ὦσιν ἐπιβεβαρημένοι διὰ προσθέτου ποσοστοῦ 10 0) ἐπὶ ἀπάσης αὐτῶν τῆς φορολογίας, ἐνῶ τὰ ἄλλα τμήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου φορολογοῦνται ἐπιπροσθέτως μόνον ἐπὶ εἰδῶν τινῶν κατονομαζομένων ἐν τῷ νομοσχεδίῳ; Μοὶ φαίνεται ὅτι τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἶναι ἀρκούν, ἵνα πείσῃ τὴν βουλὴν, ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς δικαίαν καὶ ἀνάλογον φορολογίαν. Τὸ παράδειγμα μάλιστα τοῦτο εἶναι πειστικώτερον παντὸς ἄλλου, διότι ἡ πρῶν Ἰόνιος πολιτεία φορολογεῖται σήμερον πολὺ πλέον τῆς ἀναλογίας αὐτῆς σχετικῶς πρὸς τὰ ἄλλα τμήματα τοῦ βασιλείου. Ἄν ὑπῆρχε φορολογικὴ ἀφομοίωσις τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, εἶναι βεβαιωμένον, καὶ εἶνε βεβαιωμένον ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς ἐποχὴν πολὺ προγενεστέραν τῆς σημερινῆς, ὅτι τὸ προϊόν τῶν φόρων τῶν Ἰονίων νήσων ἐκ τῆς ἀφωμοιωμένης φορολογίας θὰ ἦτο πολὺ κατώτερον τῆς φορολογίας τὴν ὁποίαν σήμερον ὑφίστανται. Ἐνῶ λοιπὸν αἱ Ἰόνιοι νῆσοι φορολογοῦνται πολὺ πλεονέκτερον τῆς ἀναλογίας αὐτῶν, ἐρχόμεθα ἤδη νὰ τὰς φορολογήσωμεν ἐπιπροσθέτως ἐπὶ ἀναλογίας ἀνωτέρας τοῦ μέτρου τῆς αὐξήσεως τῆς τοῦ λοιποῦ κράτους φορολογίας. Δὲν ὑφίσταται δὲ ἡ Ἑπτανήσος μόνον τὴν ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ δυσαναλόγου φόρου ζημίαν ὑφίσταται καὶ ἄλλην λίαν σπουδαίαν. Εἰς τινὰ εἶδη αἱ Ἰόνιοι νῆσοι συναγωνίζονται πρὸς τμήματα τοῦ λοιποῦ βασιλείου, εἰς τὴν σταφίδα, καὶ ὁ συναγωνισμὸς καθίσταται ὡς πρὸς αὐτὴν σχεδὸν ἀδύνατος. Τὸ βαρὺ τοῦ φόρου καὶ τὸ δυσανάλογον αὐτοῦ πρὸς τὸν πληρονοῦμενον παρὰ τῶν συναγωνιζομένων πρὸς τὰς Ἰονίους νήσους ἐν τῇ παραγωγῇ τῆς σταφίδος ἄλλων τμημάτων τῆς Ἑλλάδος, φυγαδεύει ἐκεῖθεν τὸ ἐμπόριον, καὶ εἰς αὐτὴν ὅταν χώρα τις εἶναι κέντρον ἐμπορίου, ἔχουσιν ὠφελήματα οἱ παραγωγεῖς πολλῆς σημασίας, αὐξάνει δὲ καὶ αὐτὴ ἡ τιμὴ τῶν προϊόντων τῆς χώρας. Εἰς ἐκτίμησιν ἄρα τοῦ ἀδικήματος, δέον νὰ προσθήσῃ τὴν ζημίαν, ἣν ὑφίστανται αἱ νῆσοι ἐκ τῆς δυσαναλογίας τοῦ προσθέτου φόρου εἰς τὴν ζημίαν, ἣν ὑφίστανται μειονεκτοῦσαι ἕνεκα τῆς δυσαναλογίας ταύτης ἐν τῷ συναγωνισμῷ πρὸς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα καὶ στερούμεναι τοῦ ἀνεκτιμήτου πλεονεκτήματος τοῦ νὰ διατελῶσι καὶ αὐταὶ κέντρον ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Ἐλπίζω λοιπὸν ὅτι, καὶ ἂν τὸ ὑπουργεῖον μὴ εὐαρεσθῇ νὰ παραδεχθῇ τὰς ἰδέας μου ὡς πρὸς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὀφείλομεν νὰ κανονίσωμεν τὰς τῆς νέας φορολογίας ἐν γένει, θ' ἀναθεωρήσῃ ὅμως τὰς ἀφορώσας εἰς τοὺς ἐγγείους φόρους διατάξεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ὡς πρὸς τὴν λοιπὴν ἐπικράτειαν καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τὰς Ἰονίους νήσους, ἔχον ὑπ' ὄψιν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς νήσους, καὶ τοῦτο ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ φόρος, ὃν κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμῶν συνεδρίαν ἐψηφίσαμεν καὶ αὐτὸς ἐπαχθέστερον πιέζει τὴν Ἑπτανήσον παρὰ τὸ ἄλλο βασιλεῖον, κατανοοῦμεν δὲ τοῦτο ἡμεῖς ἐν τῇ βουλῇ, οἵτινες εὐρέθημεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ψηφίσωμεν χάριν τῆς Ἑπτανήσου εἰδικὸν νόμον, ἐπιτρέποντα εἰς τοὺς δῆμους αὐτῆς νὰ μὴ περιορίζωνται ὡς πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν ὠνίων καὶ ἐμπορευμάτων φορολογίαν εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον τῶν 20)ο, ἀλλὰ νὰ ἐπιβάλλωσι φορολογίαν ἀνωτέραν τοῦ κανονικοῦ τούτου ἀνωτάτου ὁρου. Ἦδη διὰ τῆς διατάξεως ἣν ἐψηφισεν ἡ βουλὴ κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτῆς συνεδρίαν, διὰ τῆς ἐπιβολῆς 1)2 τοῖς

0)0 ἐμμέσου δημοτικοῦ φόρου ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, θὰ ἀναγκάσωμεν τοὺς δῆμους τῶν Ἰονίων νήσων ν' ἀνακαλέσωσι τὸ πρόσθετον ποσοστὸν, τὸ ὁποῖον δυνάμει τῆς νομοθετικῆς ἀδείας εἶχον ἐπιβάλλει αὐταὶ εἰς ἐαυτὰς χάριν ἀναποδράστων δημοτικῶν ἀναγκῶν, διότι φορολογηθέντες οἱ δῆμοι ἕως τῶν ἐσχάτων ὁρίων τῶν δυνάμεων αὐτῶν δὲν εἶναι δεκτικοὶ περαιτέρω φορολογίας, ἡ δὲ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἀφαίρεσις τοῦ 1)2 τοῖς 0)0 θ' ἀποστερήσῃ αὐτοὺς τῶν πόρων, δι' ὧν ἤδη ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς στοιχειωδεστέρας αὐτῶν ἀνάγκας.

Μεταβαίνω εἰς τὸ β'. ἐδάφιον τὸ ἀφορῶν εἰς τὰ τέλη τοῦ χαρτοσήμου καὶ ἐνταῦθα ἔχομεν πρόσθετον ποσοστὸν 20 0)0 ἀντὶ 10, ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ, ἐπομένως ἡ παρατήρησις, ἣν ὑπέβαλον ὡς πρὸς ἐκείνο κατὰ τῆς προσθήκης ποσοστῶν ἀνεξετάστως ἐπὶ τῆς ὑπαρχούσης βάσεως, ἀρμόζει ἔτι μᾶλλον ἐνταῦθα. Ἀρμόζει προσέτι καὶ διότι ὁ φόρος τοῦ χαρτοσήμου εἶναι κακῶς ἐπιβεβλημένος. Ὑπάρχουσι μεταρρυθμίσεις, περὶ ὧν ἐγένετο ἤδη ἐν τῇ δημοσίῳτητι συζήτησις, καὶ εἶναι γενικῶς παραδεδεγμένον, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ θεραπεία τῶν κακῶς ἐχόντων ἐν τῷ νόμῳ, θεραπείαν, δι' ἧς θέλει ἐπέλθῃ ἡ αὐξήσις τῶν ἐσόδων τοῦ δημοσίου. Ὄταν δὲ δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν τὴν αὐξήσιν διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς ὑπαρχούσης διατιμῆσεως, χάριν τῆς ἴσης διανομῆς τοῦ φόρου, τοῦτο βεβαίως εἶναι πολὺ προτιμότερον τῆς ἀνεξετάστου προσθήκης εἰς αὐτὴν ποσοστοῦ. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τοιαύτη ἀναθεώρησις δυνηθῇ νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐλάττωσιν τοῦ προτεινομένου προσθέτου ποσοστοῦ τῶν 20 τοῖς 0)0, κατὰ τοσοῦτον ἀποτελεῖ ὠφέλειαν τῶν φορολογουμένων. Θ' ἀναφέρω δὲ ἐν παραδείγματι τροποποιήσεις τινὰς τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου, αἵτινες θέλουσι φέρει ἱκανὴν αὐξήσιν εἰσπραξέων. Κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1873, ἐπεβλήθη τέλος χαρτοσήμου ἐπὶ τὰ μερίσματα τῶν ἀνωνόμων ἐταιριῶν, ἀλλὰ συνεσχέτισθη ὁ νόμος ἐκεῖνος μετὰ τῶν προηγουμένων νόμων, κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ φόρος ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 11 δρ., δηλ. πᾶν μερίσμα κατώτερον τῶν 11 δραχμῶν ἀπαλλάσσεται πάσης φορολογίας, ἂν δὲ ἦνε ἀνώτερον τῶν 11 δραχμῶν, ὑποβάλλεται εἰς τὴν φορολογίαν κατὰ τὴν κλίμακα τῶν προηγουμένων νόμων. Ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νόμου τούτου; Ὅτι μερίσματα πολλῶν ἐταιριῶν ἐκ τῶν μᾶλλον πλουσιῶν, ἐκ τῶν μᾶλλον παραγωγικῶν τῆς χώρας, εἰσὶν ἐντελῶς ἀπαλλαγμένα τῆς φορολογίας. Ὑπάρχει δὲ λόγος πρὸς τὴν ἀπαλλαγὴν ταύτην; οὐδεὶς. Ὁ λόγος, δι' ὃν τὸ μερίσμα εἶναι κατώτερον τοῦ κατωτάτου φορολογησίου ὁρου, εἶναι οὐχὶ τὸ εὐτελὲς τῆς καθαρᾶς προσόδου τῆς ἐταιρίας, ἀλλ' ὁ καταμερισμὸς τῆς μετοχῆς. Δὲν ἐπεδιώχθη ὁ σκοπὸς οὗτος διὰ τοῦ καταμερισμοῦ, οὐδ' ἀπαγορεύεται ὁ καταμερισμὸς ὑπὸ τοῦ περὶ ἐταιριῶν νόμου, καὶ τοῖς λόγους ἀσχετοὺς πρὸς τὴν φορολογίαν εἶναι ἐπιθυμητὸν ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν νὰ μὴ ᾖ κατώτερα ὁρου τινός· ἀλλ' ἀφ' οὗτως ἔχουσι τὰ τῶν μετοχῶν καὶ ἐπομένως τὰ τῶν μερισμάτων καὶ ὑπάρχουσιν ἐταιρίαι μέγα διανέμουσαι ὀλίγον κέρδος δι' ἐξαμηνιαίων μερισμάτων κατωτέρων τῶν 11 δραχμῶν καὶ ἐπομένως ἀφορολογήτων, ἂν μεταρρυθμίσωμεν τὴν διάταξιν ταύτην καὶ ἀντὶ νὰ περιορίζηται ὁ φόρος εἰς τὰς πληρωμὰς τῶν ἀνω τοῦ ποσοῦ τῶν 11 δραχμῶν, ἐφαρμοσθῇ εἰς πᾶσαν πληρωμὴν μερισματος, θέλομεν περιλάβει εἰς τὴν φορολογίαν ἅπαντα τὰ μερίσματα, περὶ ὧν ἐμνήσθη, καὶ θὰ ποιοθῇ ἐκ τούτου τὸ δημοσίον ἄξιον λόγου ἐσόδων. Νομίζω προσέτι, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἐπέκτασιν ταύτην τοῦ φόρου, ὅτι θὰ ᾖ δίκαιον νὰ καταργηθῇ καὶ ἡ κλίμαξ, ἥτις εἶναι πρόξενος ἀδικημάτων, διότι ἐξ ἀνάγκης ἡ διαίρεσις ἐν τῇ κλίμακῃ φορολογεῖ βαρύτερον ἐν ἐκάστη κλάσει τὸ μικρότερον ποσόν. Ἄν λοιπὸν κατοργήσῃτε τὴν κλίμακα καὶ ὀρίσῃτε τέλος χαρ-

τοσμήμου ενός τετάρτου τοῖς ἑκατὸν, διότι τοιοῦτος εἶναι ὁ παραδεδεγμένος ὅρος, ἀνευ κλίμακος κατηγοριῶν, καὶ τὸ ἀδίκημα τοῦτο διορθοῦται, ἀνευ οὐδεμιᾶς δυσχερείας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, διότι μόνον δυσχερείαν θὰ παρείχον τὰ κλάσματα τῶν 5 λεπτῶν, αὕτη δὲ θεραπεύεται διὰ διατάξεως, καθ' ἣν, ἀντὶ τοῦ κλάσματος, θὰ πληρόνεται τὸ τέλος ἄρτιον, ἥτοι λεπτά 5. Εἶπον, ὅτι, κατὰ τὴν διατίμησιν, βάσις τοῦ φόρου εἶναι ἤδη $1\frac{1}{4}$ τοῖς 0]0 καὶ ἐνταῦθα ἔχω νὰ ὑποβάλω παρατήρησιν σχετίζουσαν τὸ τέλος τοῦτο πρὸς τὸν ἐν ἑδαφίῳ πέμπτῳ φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος. Νομίζω ὅτι, ἂν θέλωμεν νὰ φορολογήσωμεν τὰ εἰσοδήματα, δὲν πρέπει νὰ προβῶμεν, ὅπως ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προτείνει, ἐπιβάλλοντες εἰδικὸν φόρον τοῦ εἰσοδήματος ἀνεξετάστως ἐπὶ πάντων, εἰαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰσοδημάτων αὐτῶν πλην τῶν ἐξ ἀκινήτων φορολογία. Φρονῶ, ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν φορολογίαν τοῦ εἰσοδήματος ἐκείνων μόνον τῶν τάξεων, αἵτινες, κατὰ τὴν ἤδη ὑφισταμένην φορολογίαν, εἴτε εἴνε ἀπηλλαγμένοι φορολογίας ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος αὐτῶν τοῦ καθαροῦ, εἴτε φορολογοῦνται ἐπὶ τὸ εἰσόδημα τοῦτο κατώτερον τοῦ δικαίου. Ἐνταῦθα, ἐπὶ τοῦ μερίσματος τῶν ἐταιριῶν, ἔχομεν φορολογίαν κατωτέρα τοῦ δικαίου, διότι κατωτέρα τοῦ δικαίου εἶναι ἡ φορολογία τοῦ $1\frac{1}{4}$ τοῖς 0]0 ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν, ἥτοι ἐπὶ τοῦ μερίσματος τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν, ὅπερ παριστᾷ αὐτὸ τὸ καθαρὸν κέρδος τῆς ἐταιρίας· ἂν λοιπὸν ἡ βουλὴ παραδεχθῇ τὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, δὲν δύναται νὰ τὸν παραδεχθῇ ὡς ἐπιπρόσθετον φόρον ἐπὶ τῶν ἐπαρκῶς ἤδη φορολογουμένων, ἀλλὰ μόνον ἐκείνους ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ εἰς φορολογίαν, ὧν τὸ εἰσόδημα ἢ μέρος αὐτοῦ διαφεύγει ἤδη τὴν φορολογίαν· δύναται ἄρα νὰ εἴπῃ ὅτι θέλουσι φορολογεῖσθαι διὰ χαρτοσήμου 1, $1\frac{1}{2}$ τοῖς 0]0 τὰ μερίσματα τῶν ἐταιριῶν, ἐκ τούτου δὲ θὰ ἔχῃ τὸ δημόσιον βέβαια κέρδη, διότι οὐδεὶς φόρος εἰσπράττεται μετὰ τοσαύτης βεβαιότητος ὡς θὰ εἰσπράττεται ὁ φόρος οὗτος τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν μερισμάτων τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν. Καὶ ἐπειδὴ ἔκαμα λόγον περὶ τοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος, ἵνα μὴ ἐπανέρχωμαι πάλιν εἰς αὐτόν, παρατηρῶ, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ κράτη, τὰ ὁποῖα ἀπεδέχθησαν τὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος ὡς φόρον ἐπιπρόσθετον, οἷον ἡ Ἀγγλία, ἀπεδέχθησαν αὐτὸν μόνον ὡς φορολογίαν πρόσκαιρον, ἂν πάντοτε ἐσπενσαν νὰ καταργήσωσι βαθμιαίως, ἂν δὲ ἡδυνήθησαν καὶ ἀποτόμως, εὐθὺς ὡς ἡ ἀνάγκη παρήλθε· ἀλλ' ὡς φορολογίας διαρκεῖς δὲν εὐρίσκομεν παράδειγμα ἄλλο προσθέτου φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος. Ἐπομένως ἔρχομαι νὰ ἐξετάσω ποῖαι αἱ παραγωγαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ ἐπιβάλλωμεν τὸν φόρον τοῦτον χωρὶς νὰ ὑποπέσωμεν εἰς τὸ ἀμάρτημα τοῦ νὰ ἐπ'ανέλθωμεν δις ἐπὶ τὸ αὐτό. Ὡς εἶπον, πρῶτη εἶναι ἡ διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ τέλους τοῦ χαρτοσήμου φορολογητέα παραγωγὴ, ἣν παριστῶσι τὰ μερίσματα τῶν ἐταιριῶν. Δευτέρα παραγωγὴ εἶναι ἡ ἐκ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας, ὅταν ἡ ἐργασία αὕτη ἀποφέρῃ πλέον τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ὥρισεν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς 100 δραχ. κατὰ μῆνα. Ἐξ ἀνάγκης ὁ προσδιορισμὸς οὗτος θὰ ἔχῃ τι τὸ αὐθαίρετον· ἐπομένως δὲν ἔχω ἀντίρρηση εἰς τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ὁ ὑπουργὸς ἐβέβαιωσεν κατὰ ἄλληλον, τοσοῦτον μᾶλλον, ὅσῳ πλησιάζει εἰς τὴν ἀναλογίαν, τὴν ὁποίαν εἰς ἄλλα κράτη ἀπεδέχθησαν ὡς ἀποτελοῦσαν τὸ ὅριον τῆς ἀνάγκης. Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἐργασίας ἐργατῶν, καὶ τοῦτο σὰς ἀποδεικνύει αὐτὸ τὸ ποσόν, καίτοι ὅτε βουλευτὴς τις ἀπαντῶν εἰς τὰς παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας ἐν τῇ γενικῇ συζητήσει ὑπέβαλον, ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ τὸ ἄτοπον τοῦ προτεινομένου παρ' ἐμοῦ φόρου τούτου, προσέφυγεν εἰς τὸ ἡμίσημα ὅτι προτείνω νὰ φορολογηθῶσιν αἱ τάξεις αἱ

ἐργατικά. Ἐξ ἐναντίας, ὁ φόρος οὗτος ἀποκλείει ἐντελῶς τὰς ἐργατικὰς τάξεις, ἀφοῦ ἀποκλείει τοὺς μὴ ἀπολαμβάνοντας πέραν τῶν 100 δραχμῶν κατὰ μῆνα, ἀφορᾷ δὲ εἰς τάξεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ᾖναι λίαν εὐποροί. Δὲν εἶναι μόνον αἱ ἄποροι τάξεις αἱ ὁποῖαι ἀπολαμβάνουσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν ἐκ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας· ἀπολαμβάνουσι ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν εὐπορωτάτων, οἷον διοικηταὶ καὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τραπεζῶν, οἵτινες ἐπίσης πρέπει νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς φόρον.

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ. Τὸ νομοσχέδιον περιέχει καὶ τούτους.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Ὁμιλῶ περὶ τῶν μόνων φόρων τοῦ εἰσοδήματος, οὓς δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἐπιστημονικῶς ὀρθοῦς. Μένουσιν ἀφορολόγητοι καὶ οἱ ἀπολαμβάνοντες ἐκ πηγῶν ἄλλων παρὰ τὴν ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν, τὴν ἐμπορίαν ἢ τὸ ἐπιτηδεῦμα, καὶ τοιοῦτους πολίτας ἔχομεν πολλοὺς, ἰδίως ἐν Ἀθήναις, οὓς δέον νὰ ὑποβάλωμεν εἰς φορολογίαν. Δὲν παραδέχομαι ὅμως τὸ σύστημα τῆς βεβαιώσεως, ὅπερ ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν προτείνει, τὸ τῶν δηλώσεων νομίζω ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο θὰ ᾖναι τὸ μᾶλλον ἀνίσον πάντων· εἶναι σύστημα εὐνοοῦν τὸν δολιεύμενον τὸν νόμον καὶ πιέζον τὸν συμμορφούμενον πρὸς τὸν νόμον. Δὲν νομίζω, ὅτι ἡ πρὸς τὴν φορολογίαν ἐφesis εἶναι τοιαύτη παρ' ἡμῖν, ὥστε νὰ δυνηθῶμεν νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὴν δήλωσιν ταύτην, προσδοκῶντες ἐξ αὐτῆς μέγα ἔσοδον. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ, καὶ τοι ὁ πρὸς τοὺς νομοὺς σεβασμὸς εἶε λίαν ἀνεπτυγμένος γενικῶς ὑπολογίζεται, ὅτι διὰ τῶν δηλώσεων ἀποκρύπτεται τὸ ἡμῖς τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος. Ἄν λοιπὸν ἐν Ἀγγλίᾳ τοῦτο συμβαίνει, ὅπου ὁ φόρος δὲν εἶνε νέος, τί θέλει γίνεαι ἐνταῦθα, προκειμένου περὶ φόρου ὅπως καινοφανοῦς; νομίζω ὅτι τὸ προῖον τῆς τοιαύτης φορολογίας θὰ ᾖναι ἐλάχιστον, ἐνῷ ὁ φόρος οὗτος θὰ ᾖναι καταπιεστικός, θὰ συντελέσῃ εἰς διαφθοράν τῶν ἡθῶν, θὰ δώσῃ ἔξεις κακὰς εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας τάσιν πρὸς τὴν δολίεισιν τῶν νόμων, οἵτινες ὅμως θὰ παρακινήθωσι νὰ πράξωσι τοῦτο βλέποντες πάντας τοὺς περὶ αὐτοὺς ὑπεκφεύγοντας τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν. Διὰ λόγους ἄρα δημοσίας ἠθικῆς, ἂν δὲν ἀρκῶσιν οἱ ἄλλοι λόγοι, πρέπει τὰς διατάξεις ταύτας ν' ἀποκρούσωμεν καὶ ἐξ ἀνάγκης νὰ προσφύγωμεν εἰς τὰ τεκμήρια. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι τὰ τεκμήρια ταῦτα ἐν τῷ περὶ φορολογίας τῶν ἐπιτηδευμάτων νόμῳ ἀπεδείχθησαν μὴ παρέχοντα ἐχέγγυα ἀκριβοῦς ὑπολογισμοῦ, ἀλλὰ βεβαίως παρέχουσιν ἀποτελέσματα πολὺ ἀκριβέστερα ἐκείνων, τὰ ὁποῖα θὰ δώσωσιν αἱ δηλώσεις. Διὰ τοῦ αὐτοῦ τεκμηρίου τοῦ κατὰ τὸν νόμον περὶ φόρου ἐπιτηδεύματος, ἥτοι διὰ τοῦ ἐνοικίου, δυνάμεθα νὰ φορολογώμεν καὶ τοὺς ἀπολαμβάνοντας ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς ἐμπορίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς γεωργίας. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη ν' ἀναθεωρηθῇ ὁ νόμος περὶ φορολογίας τοῦ ἐπιτηδεύματος, ἵνα ἀκριβέστερον κανονισθῇ τινα τῶν ἐν αὐτῷ, ἰδίως δὲ, ἵνα ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἐκείνοι καὶ τινες τάξεις, αἵτινες σήμερον δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς διαφεύγουσαι αὐτὰν ὡς ἐκ τῆς σμικρότητος τῆς φορολογίας, τὴν ὁποίαν ὑφίστανται. Ὅταν ἐπιβάλλωμεν τὸν φόρον ἐπὶ τοῦ χαρτοσήμου εἰς τὰ μερίσματα τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν, θέλομεν ἀδικήσῃ τὰς ἐταιρίας ταύτας, ἂν δὲν φροντίσωμεν, ἵνα φορολογηθῶσι καὶ τὰ κέρδη τῶν τραπεζῶν τὰ παραχόμενα ἄλλως ἢ δι' ἀνωνύμων ἐταιριῶν· πρέπει νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐν τῇ ἀναθεώρῃ τοῦ νόμου περὶ φορολογίας ἐπιτηδευμάτων εἰς τοὺς τραπεζίτας, ὅπως καὶ τὸ ποσοστὸν καὶ τὰ τεκμήρια ὡς τοιαῦτα, ὥστε καὶ αὐτοὶ νὰ φορολογῶνται σχετικῶς πρὸς τὰς ἀνωνύμους ἐταιρίας ὅσον ἔνεστιν ἀναλόγως. Ἐπὶ τοιοῦτων ἰδεῶν ἂν γίνῃ ἡ ἀναθεώρησις τῶν ὑπαρχόντων νόμων, ἂν γίνωσι νέοι νόμοι ὡς πρὸς τὰς κατηγορίας, τὰς ὁποίας ἀνέφερον, νομίζω ὅτι ἐξαντλούμεν ὅ,τι δυνάμεθα νὰ προσπορίσωμεν ἐκ τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος

διότι τὸ στάδιον τὸ περαιτέρω, ἐπὶ τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις πέμπτη τοῦ ἀρθροῦ δευτέρου, εἶναι κατ' ἐμὲ ὅλως ἀπαράδεκτον, προκειμένου περὶ φορολογίας διαρκούς.

Ἐπανερχομαι εἰς τὸν φόρον τοῦ χαρτοσήμου, καὶ ἀφοῦ εἶπον τί δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ἐκ τῆς φορολογίας τοῦ χαρτοσήμου ἐπὶ τὸ μέρισμα τῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν, ἀναφέρω καὶ ἑτέρα τινα, εἰς ἃ δύναται ἡ ἀναθεώρησις νὰ περισταφῇ ἐπωφελῶς. Ὁ ὁργανισμὸς τῶν δικαστηρίων κελεύει ὅπως υποβάλλωνται εἰς τέλος αἱ εἰς τὰ πινάκια ἐγγραφόμεναι ὑποθέσεις, καὶ ἐν τούτοις οὐδεμία ἐλήφθη νομοθετικὴ πρόνοια περὶ κανονισμοῦ τοῦ τέλους καὶ διαφύγει ἡ ἐγγραφή τὴν φορολογίαν, δυνάμενων ν' ἀποφέρῃ ἔσοδον ἀξίον λόγου. Ἡ φορολογία δὲ αὕτη εἶναι καὶ ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν ὀφείλιμος, τὴν τῆς τακτοποιήσεως τῆς ὑπηρεσίας, διότι τὸ τέλος θὰ ἦναι κώλυμα εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἐγγραφῶν, ἡ δὲ ἐγγραφή θὰ γίνηται μόνον ὅταν ὑπάρχῃ ἀνάγκη. Ἐτέρα διάταξις, ἥτις θὰ φέρῃ ἔσοδον οὐχὶ ἀνάξιον λόγου, εἶναι ὁ περιορισμὸς τῶν γραμμῶν, τὰς ὁποίας θὰ περιέχῃ ἕκαστον φύλλον χαρτοσήμου. Σήμερον τὰ ἐγγράφα τὰ ἐπὶ χαρτοσήμου δυσκόλως ἀναγινώσκονται, διότι καταβάλλεται προσπάθεια νὰ περιλάβωσιν ὅσον τὸ δυνατόν πλείοντα, ἐνῶ ἀπανταχοῦ ἄλλοι τὰ χαρτόσημα φέρουσι καὶ τὰς γραμμάς κεχαραγμένας ἐπὶ τῶν σελίδων.

Ἐτέρα διάταξις, ἥς τὴν ἔλλειψιν αἰσθάνεται ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὡς ἀποδεικνύει ἡ δραστηρία αὐτοῦ ἐνέργεια πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἐπὶ τῶν διαθηκῶν εἶναι ἡ ἐξῆς. Ἐν Ἰταλίᾳ, ὡς καὶ ἐνταῦθα, διέφευγον τὴν φορολογίαν τοῦ χαρτοσήμου οἱ ἐκ διαθήκης κληρονόμοι, ὁ δ' ὑπουργὸς Σέλλας προέτεινε μέτρον τελεσφόρον τὴν παραχώρησιν ποσοστοῦ εἰς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου, ὅστις ἔχων οὕτω συμφέρον ἐπιδιώκει τὴν πραγματοποίησιν τῆς φορολογίας. Ταῦτα ἀνέφερον ὡς ἐν παραδείγματι τὸ δὲ ὑπουργεῖον συγκροτοῦν ἐπιτροπὴν πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν περὶ χαρτοσήμου νόμων, θὰ δυνήθῃ νὰ ἐξεύρῃ καὶ ἄλλας ἴσως καὶ σπουδαιότερας, μεταρρυθμίσεις ὧν ἀνέφερον.

Τρίτη φορολογικὴν διάταξις τοῦ νομοσχεδίου εἶνε 10 Ο) ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν καθ' ἅπαν τὸ κράτος ἰδρυμένων εἰδικῶν ταμείων πρὸς κατασκευὴν καὶ κάθαρσιν λιμένων. Ἐδῶ, ἀγνοῶ ἂν τὸ νομοσχέδιον ἀφορᾷ εἰς ἐπιβολὴν προσθέτου τέλους, ἢ ἂν ἀφαιρῇ τὰ 10 Ο) ἐκ τῶν ἤδη εἰσπραττομένων. Μοι λέγει ὁ κ. ὑπουργὸς ὅτι τὰ ἀφαιρεῖ ἐκ τῶν ἤδη εἰσπραττομένων. Αἱ ἐνστάσεις κατὰ τοῦ φόρου εἶναι ἔτι σπουδαιότεραι, ἂν τὸ ποσοστὸν ἀφαιρῇται ἀπὸ τοῦ ἤδη εἰσπραττομένου τέλους, παρὰ ἂν ἐπιπροστίθεται ἡ διαφορά δὲν εἶναι μεγάλη, διότι καὶ ἂν ἐπιπροστίθεται, πάλιν περιορίζει τοὺς πόρους τῶν λιμενικῶν ταμείων, ἀποδείξεις δὲ τούτου ἐδόθη προχθὲς παρὰ τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ, ὑποβαλόντος εἰς τὸ προεδρεῖον σύμβασιν καὶ νομοσχέδιον, καθ' ἃ ἐπιβάλλονται πρόσθετα λιμενικὰ τέλη. Πολὺ ἀπέχω τοῦ νὰ ἐγκρίνω τὴν σύμβασιν. Ἀναγνωρίζω τὴν ἀνάγκην, νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῶν ἐν τῇ συμβάσει, οὐχὶ ὅμως διὰ συμβάσεως. Παραδέχομαι ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβληθῶσι πρόσθετα λιμενικὰ τέλη χάριν τῶν φάρων, πρέπει ὅμως νὰ εἰσπράττωνται ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, ἀναδεχομένου τοῦ κράτους τὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ συντηρήσεως τῶν φάρων, μηδέποτε δὲ παρέχοντας τὸ δικαίωμα εἰσπράξεως δημοσίων φόρων εἰς ξένους ἐργολάβους. Ἀλλὰ περὶ τούτου, ὅταν ἔλθωμεν εἰς τὴν συζήτησιν ἐκείνην. Ἀποδεικνύει ὅμως τὸ κυροῦν τὴν σύμβασιν νομοσχέδιον ὅτι πολλὰς ἔχουσι ἀνάγκας τὰ λιμενικὰ ταμεῖα, ἀνάγκας ἀναγομένας εἰς ἐκτὰ ἐνός ὧ δὲ ἔχουσιν ἀνάγκας ἰδίας, νομίζω, ὅτι δὲν ἐφθάρκαμεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ φορολογήσωμεν αὐτὰ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου. Δὲν ἔχουσι δὲ μό-

νον τὴν ἀνάγκην τῶν φάρων ἔχουσι καὶ τὴν ἀνάγκην αὐτῆς τῆς συντηρήσεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν λιμενικῶν ἔργων, διότι ὅλοι οἱ λιμένες εὐρίσκονται ἤδη, χάρις εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ λιμενικοῦ νόμου, ὅστις εἶναι εἰς τῶν εὐεργετικωτέρων νόμων τοῦ κράτους, ὅλοι οἱ λιμένες εὐρίσκονται ἤδη εἰς ἐνέργειαν, εἴτε πρὸς κατασκευὴν, εἴτε πρὸς συντήρησιν, εἴτε πρὸς κάθαρσιν, παντοῦ ὅμως ἡ ἐνέργεια εἶνε ἀτελής ὥστε προκειμένου περὶ ὑδραυλικῶν ἔργων, προτιμότερον πολλάκις θὰ ἦτο ν' ἀνεβάλλετο, διότι εἰς τοιαῦτα ἔργα ἡ ἀτελής ἐργασία εἶνε ἀνωφελής. Ἐν ὧσιν λοιπὸν τὰ ἔργα τῶν λιμενικῶν ταμείων ἀποτυγχάνουσι δι' ἔλλειψιν μέσων, εἶναι λίαν ἄτοπον νὰ τοῖς ἀφαιρῶμεν καὶ αὐτοὺς τοὺς πόρους, οὓς σήμερον διαθέτουσιν.

Ὁ φόρος οὗτος, ὁ ἐπὶ τῶν λιμενικῶν ταμείων, εἶναι ἐπιβλαβὴς οὐ μόνον ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, διότι εἰς ἄμεσον συνάφειαν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔρχονται οἱ ξένοι ἰδίως διὰ τῶν λιμένων καὶ τῶν ἀκτῶν. Ὅταν δὲ αἱ ξέναι ναυτιλίαι ἀναγκάζονται ν' ἀπευθύνωσι παραστάσεις εἰς τὰς ἰδίας ἐαυτῶν κυβερνήσεις περὶ τῆς ἀτελείας τοῦ συστήματος τῶν φάρων τῆς Ἑλλάδος καὶ παριστῶσι ταύτην ὡς διατελοῦσαν, ὡς πρὸς τοῦτο, εἰς βαρβαρότητα, νομίζω, ὅτι ἄλλο ἔργον ἔχει νὰ πράξῃ ἡ κυβερνήσις, παρὰ ν' ἀποσερήσῃ τὰ λιμενικὰ ταμεῖα τῶν μέσων τῆς ὑπάρξεως. Ἄν δὲν ἀπατώμαι, ἡ σύμβασις, ἣν ὑπέβαλε προχθὲς ὁ κ. ὑπουργός, περεῖχε καὶ χορηγίαν τοῦ δημοσίου ὑπὲρ τῶν φάρων ὅταν δὲ τὸ δημόσιον χορηγῇ σπουδαῖα ποσὰ ὑπὲρ μιᾶς ἀνάγκης τῶν λιμένων, δὲν εἶναι ἀντιφατικὸν νὰ φορολογῇ τὰ ταμεῖα τὰ προορισμὸν ἔχοντα τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τούτων;

Ὅμοιαν παρατήρησιν ὑποβάλλω καὶ ἐπὶ τοῦ 4ου ἐδαφίου ὡς πρὸς τὴν ἀτμοπλοικὴν ἐταιρίαν καὶ τὸ θέατρον. Εἶναι ἀληθές, ὅτι διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου τούτου θὰ φορολογηθῶσι καὶ τινες ξέναι ἐταιρίαι καὶ τινα ἄλλα θεάματα ἄλλ' ἢ φορολογία αὕτη, ἂν ἔχῃ σπουδαιότητα, ἔχει ταύτην σχετικῶς πρὸς τὴν ἀτμοπλοικὴν ἐταιρίαν καὶ σχετικῶς πρὸς τὸ θέατρον Ἀθηνῶν φαίνεται δὲ φυσικώτερον, ἀντὶ νὰ φαινόμεθα φορολογοῦντες, νὰ ἐλαττώσωμεν τὰ ποσὰ τῶν χορηγημάτων.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Δὲν φορολογεῖται ἡ ἐταιρία, οὐδὲ τὸ θέατρον.

ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ. Νομίζω ὅτι δὲν δύνασθε νὰ ἐποστηρίξητε τοῦτο σπουδαίως, ὅτι διὰ τῶν εἰσιτηρίων δὲν φορολογεῖται ἡ ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία καὶ τὸ θέατρον. Εἰς τὰ εἰσιτήρια τοῦ θεάτρου δὲν ὑπάρχει διὰ τοῦ νόμου προσδιωρισμένος ἀνώτατος ὅρος τιμήματος δύναται δὲ τὸ θέατρον νὰ ἐπιβάλλῃ ἀνώτερον τίμημα καὶ δὲν τὸ ἐπιβάλλει. Τί ἀποδεικνύει τοῦτο; ὅτι τὸ ποσοστὸν, τὸ ὁποῖον προσθέσατε ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ἡ δύνατο νὰ τὸ προσθήσῃ τὸ θέατρον ὑπὲρ ἑαυτοῦ, δὲν τὸ προσέθηκε δὲ, διότι ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἔφερε ζημίαν ἀνωτέραν τῆς προσόδου τοῦ ποσοστοῦ. Ἡ δὲ ἀτμοπλοικὴ ἐταιρία δὲν δύναται ν' αὐξήσῃ τὸν ναύλον ὡς ἐκ τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἀποζημιούται διὰ τὸν περιορισμὸν διὰ χορηγήματος φυσικώτερον δὲ ἦτο νὰ ἐλαττωθῶσι τὰ χορηγήματα ἢ νὰ φαίνεται τὸ δημόσιον φορολογοῦν τὴν ἐταιρίαν καὶ τὸ θέατρον, ἐνῶ φορολογεῖται ὑπ' ἄμφοτέρων.

Ἐγὼ ἐνστάσιν καὶ ἐπὶ ἑτέρας διατάξεως, ἐπὶ τῆς μηνιαίας καταβολῆς τῆς σπουδαζούσης νεολαίας. Τὸ κράτος, κατὰ διάταξιν ρητὴν τοῦ συντάγματος, ὁφείλει νὰ ἐπαιρῇ εἰς τὰ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, κατὰ δὲ τὴν δοθεῖσαν ἐρμηνείαν, εἰς ταύτην ὑπάγεται καὶ ἡ μέση ἐκπαίδευσις. Ἐνῶ δὲ τὸ δημόσιον γενναίως δαπανᾷ χάριν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας, ἐπιβάλλει εἰς τοὺς μαθητὰς φόρον μιᾶς δραχμῆς καὶ ἡμισείας δραχμῆς, ἥτοι πολλοστῆμόριον ὧν δαπανᾷ.

Ἀλλὰ καὶ ἐκείνους, ὑπὲρ ὧν δὲν δαπανᾷ, φορολογεῖ· ἔχει ἐφαρμογὴν τὸ ἄρθρον καὶ εἰς τὰ ἰδιωτικά ἐκπαιδευτήρια. Ἐν τίνι δικαίωματι φορολογεῖ τοὺς γονεῖς, διότι ἐκπληροῦσι τὸ πρῶτον καθήκοναυτῶν ἐκπαιδεύοντες τὰ τέκνα των; Τοιούτου φόρου ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως οὐδεμία χώρα καὶ οὐδεμία ἐποχὴ παρέχει παράδειγμα. Ἐπιβάλλετε φόρον διὰ τῆς διατάξεως ταύτης εἰς ἐκείνους, εἰς οὓς ἔχετε ἐκ τοῦ συντάγματος τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προσφέρητε δωρεάν τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἐπιβάλλετε δὲ τὸν φόρον καὶ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μὴ ἐπωφελοῦμενοι τῆς δημοσίας δαπάνῃ διδασκαλίας, ἀλλὰ δαπανῶντες ἐξ ἰδίων πρὸς παιδεύσιν τῶν τέκνων, ἀπαλλάττουσι τὸ κράτος, ἰδίως ἐν Ἀθήναις, τῆς ἀνάγκης τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γυμνασίων καὶ τῶν σχολείων καὶ τῶν τμημάτων αὐτῶν.

Τὰ ἄλλα ἐδάφια τοῦ ἁρθρου 2 δὲν ἀφορῶσιν εἰς φόρους, ἀλλ' εἰς εἰσπράξεις ἀνηκούσας καὶ σήμερον εἰς τὸ δημόσιον καὶ ἄς μεταβιβάξῃ τὸ νομοσχέδιον ἀπὸ τοῦ δημοσίου εἰς τὸ εἰδικὸν ταμεῖον. Ἐπομένως οὐδὲν εἰς αὐτὰ ἔχω ν' ἀντιέπω.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ψήφον, ἣν ἡ δώσωμεν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, παρατηρῶ, ὅτι ἀποδεχόμεθα τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, ἀναγνωρίζομεν τὴν ἀνάγκην ἐγγυήσεων περὶ χρήσεως τῶν χρημάτων τοῦ ταμείου συμφώνου πρὸς τὰ παρὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν πιστώσεων ἐκάστοτε κανονισθησόμενα. Ἐπίσης παραδεχόμεθα καὶ τὰ περὶ συνολογίσεως δανείου, τροποποιούμενα καθ' ὃν παρέστησα τρόπον. Ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο θὰ εἴπω συμπληρωτικῶς, ὅτι οἱ φόροι οἱ ἐπιβαλλόμενοι δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν δανείου, οἷον τὸ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἀναφερόμενον. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ ἐν τῇ εἰσαγωγικῇ αὐτοῦ ἀγορεύσει, τὸ προῖον τῶν φόρων τούτων ἀνέρχεται εἰς 3 ἑκατομύρια. Ἄν δ' ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀφαιρέσεις καὶ αἱ μεταβολαί, ἄς ἀνέφερα, τινὲς δ' αὐτῶν εἶναι δύσκολον νὰ μὴ γίνωσιν, ἔτι μᾶλλον θὰ ἐλαττωθῇ τὸ ποσόν. Ὁ ἀναγκασθῇ ἄρα τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀναζητήσῃ ἄλλους πόρους καὶ τοῦτο, νομίζω, ἔσται πρόσθετος λόγος, ἵνα ἀποδεχθῇ ἣν ἐξέφρασα γνώμην, ὅτι αἱ φορολογικαὶ διατάξεις τῶν διαφόρων νομοσχεδίων πρέπει νὰ ἐξαιρεθῶσιν ἀπ' αὐτῶν καὶ ν' ἀποτελέσωσι τὸ θέμα ἰδίου νομοθετήματος, εἰς ὃ θὰ προβῶμεν, καθ' ὃν τρόπον εἶπον, ἥτοι ἐν συνδυασμῷ μετὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν προγενεστέρων φόρων μεταρρυθμιζόμενων. Οὕτως ἂν ἐργασθῶμεν, ἔχω δι' ἐλπίδος, ὅτι τὸ ἔθνος πειθόμενον ἐκ συζητήσεων ἐνδελεχῶν ὅτι ἐν ἐπιγνώσει τῆς σοβαρότητος τῆς υποθέσεως ἐργάσθημεν, θέλει ἀποδεχθῇ εὐχαρίστως τὰς ἀποφάσεις ἡμῶν.

Ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων ἡμεῖς δὲν θέλομεν νὰ οἰκοδομήσωμεν ὑπουργικὰ ζητήματα· δὲν ἐννοοῦμεν, ὅτι ὅσα λέγομεν καὶ ὅσα ψηφίζομεν ἔχουσι χαρακτῆρα ζητημάτων ἐμπιστοσύνης. Ἄν λαμβάνωσι τὸν χαρακτῆρα τούτον ἐκ τῶν ἐκφράσεων τῆς κυβερνήσεως, ἡμεῖς εἴμεθα ἐπὶ τούτῳ ἐντελῶς ἀνεύθυνοι. Θέλομεν παρασκευάσας, θέλομεν νὰ ἐργασθῶμεν ἐν τῇ βουλῇ εἰς πραγματοποίησιν αὐτῶν, ἀφορῶντες εἰς τὰ μέτρα καὶ οὐχὶ εἰς τὰ πρόσωπα· δὲν θέλομεν νὰ παρεμβάλωμεν κωλύματα εἰς τὴν κυβέρνησιν· ἐμμένομεν ὅμως εἰς τὰς ιδέας ἡμῶν. Ἄν θέλῃ, δύναται ἡ κυβέρνησις ν' ἀποδεχθῇ αὐτάς, ἄς ὑποβάλλωμεν καὶ ἀναπτύσσομεν ἐνταῦθα ἄνευ οὐδεμιᾶς πλαγίας σκέψεως καὶ ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ὁ κ. Γ. Ε. Γλάδστων ἐπέστειλεν αὐθορμήτως τὰ ἐπόμενα περὶ τῆς ἐν τῇ Πνυχὶ ἐκκλησίας εἰς τὸν

ἀντιπρόστανιν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἐμμανουὴλ Κόκκινον.

Hawarden, τῇ 41 Νοεμβρίου 1876.

Φίλτατέ μοι Κύριε Κόκκινε!

Εἶδον μετὰ πολλοῦ διαφέροντος καὶ μετ' ἴσης εὐχαριστήσεως τὴν λογοδοσίαν περὶ τῆς ἐν τῇ Πνυχὶ συνελθούσης δημοτικῆς συναθροίσεως.

Διαβεβαιῶ δὲ ὑμῖν ὅτι τὸ ὑμέτερον θέμα ἐνασχολεῖ διαφερόντως καὶ τὸν ἐμὸν λογισμόν. Ἐχω μάλιστα κατὰ νοῦν νὰ δημοσιεύσω τινὰ περὶ τούτου ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ τῆς «Συγχρόνου Ἐπιθεωρήσεως», ἐλπίζων ὅτι τὰ ὀλίγα ταῦτα ἔσονται οὐχὶ ὅλως ἀνωφελῆ.

Διατελῶ πάντοτε,

Ὁ πρόθυμος καὶ εἰλικρινὴς ὑμῶν θεράπων,

Γ. Ε. ΓΛΑΔΣΤΩΝ.

— Ἡ Ἐθνικὴ τράπεζα τῆς Βλαχίας ἀπέστειλε προχθὲς εἰς τὸ ἐν Παρισίοις νομισματοποιεῖον 33 κιβώτια περιέχοντα παλαιὰ ἀργυρὰ νομίσματα ἀξίας 322,000 δραχμῶν.

— Σήμερον τὴν 7 Μ. Μ. ὥραν τελοῦνται οἱ γάμοι τῆς θυγατρὸς τοῦ βουλευτοῦ κ. Ἀθανασίου Ροντήρη Εὐγενίας μετὰ τοῦ ἱατροῦ κ. Ἀλεξάνδρου Πετούση. Παράνυμφος εἶνε ὁ κ. Θεόδωρος Δηληγιάννης.

— Ἡγγέθη ἐνταῦθα τηλεγραφικῶς ἐκ Σύρου, ὅτι ὁ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐμπορικὸς οἶκος τοῦ κ. Π. Σεβαστοπούλου ἀνέστειλε τὰς πληρωμὰς του. Λέγεται ὅτι τὸ παθητικὸν αὐτοῦ ὑπερβαίνει τὸ ἑκατομύριον δραχμῶν.

— Ἀφίκντο ἐκ Κωνσταντινουπόλεως οἱ περιηγηταὶ Α. Μπράτσοβ Ἀμερικανὸς καὶ Ζ. Ζάνζων Σουηδὸς καὶ κατέλυσαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Ἀγγλίας.

— Ἐνεκα ἐλλείψεως χώρου αὐριον θέλομεν δημοσιεύσει περίληψιν τῶν πρακτικῶν τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως τῆς βουλῆς.

— Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν τραυματιῶν συνέρχονται σήμερον τὴν 2 Μ. Μ. ὥραν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀντιπροέδρου σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Φιλιώτιδος κ. Καλλινίκου.

— Ἀπεβίωσε χθὲς ὁ πρῶτος πρόεδρος τῶν Ἐφετῶν Δημ. Ἐμμανουὴλ. Ἡ κηδεία αὐτοῦ γενήσεται σήμερον τὴν 2 Μ. Μ. ὥραν.

— Διὰ τοῦ προχθὲς ἐξ Ὁδησσοῦ καὶ Κωνσταντινουπόλεως ἀφικθέντος ἀτμοπλοίου τῶν γαλλικῶν διαπορθμεύσεων «Seyne» ἀφίκντο οἱ κ. κ. Γ. Παρίσης, Π. Δεδρινός, Μ. Ι. Καλατζής, Κ. Βαλιάνος, Κ. Βυζάντιος καὶ Μαγκάκης.

— Οἱ ἐνταῦθα παρεπιδημῶντες Ὑδραῖοι ἐορτάζουσι σήμερον ἐν τῷ ἱερῷ ναφ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τὴν μνήμην τοῦ ἐξ Ὑδρας μάρτυρος Ἀγίου Κωνσταντίνου τοῦ νέου.

— Ἐορτάζουσι σήμερον οἱ κ. κ. Φίλιππος Ἰωάννου, Φίλιππος Βάρβογλης, καὶ Φίλιππος Γ. Χρηστοφής.

— Ἀφίκετο ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁ πατὴρ τοῦ κ. Στεφάνου Σκουλοῦδη.

— Ἐπετράπη ὑπὸ τοῦ γραφεῖς τοῦ τύπου ἡ ἐπανάληψις τῆς ἐκδόσεως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει καλλιστής ἐφημερίδος «Μεταρρυθμίσεως».

— Ἐξετασθεὶς ἐνώπιον τῆς οἰκίας σχολῆς ὁ τελειόφοιτος τῆς νομικῆς σχολῆς κ. Γεώργιος Φαρμακόπουλος ἐκ Ναυπλίου ἡξιώθη διδακτορικοῦ διπλώματος.

— Ὡσαύτως διδακτορικοῦ διπλώματος ἡξιώθη καὶ ὁ κ. Α. Μίλων.

— Σήμερον γενήσεται ἐν τῷ β'. ἀστυνομικῷ τμήματι ἡ ἐκκένωση τοῦ λαχείου ἐνὸς λαχουρίου πρὸ καιροῦ ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ Πειραιῶς ἐκτεθέντος.

13' — Συνεδριάσει σήμερον τὴν 2 ὥραν μ. μ., ἐν τῷ κατὰ στήματι τῶν ἀδελφῶν Φυταλῶν ἡ Ἀδελφότης τῶν Τηνίων.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΓΝΗΣΙΟΣ ΤΥΡΟΣ τῆς Ἑλβετίας, πρῶτης ποιότητος καὶ ὁ καλλίτερος τοῦ παρόντος ἔτους εὐρίσκεται ἀπὸ σήμερον καὶ πωλεῖται πρὸς δραχμὰς 4 ἐκάστη ὁκτὲ εἰς τὸ Ἑλβετικὸν κατάστημα τοῦ κ. Γουστάβου Φίσερ ἀπέναντι τῆς ἐκκλησίας Χρυσοσπηλαιώσεως.

Οὐδὲν ἕτερον κατάστημα τῆς ἀγορᾶς πωλεῖ τυρὸν τοιοῦτον καλῆς ποιότητος,

ΤΣΑΙΑ Thé chinois nec plus ultra par oka drachmes 18.

ΔΗΨΥΡΑ διὰ τὸ Τσάι. Biscuits au goût de fleurs d'oranger par oka drachmes 5.

Cigares de la Suisse.

Vevey longs et Grandson.

Vin renommé du Châteaux de la Moussonne

(Bordeaux) à 3 et 4 Drach. «la bouteille».

(Ἑλβετικὸν κατάστημα Γουστάβου Φίσερ ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας Χρυσοσπηλαιώσεως 65 ὁδὸς Διόλου).

GUSTAVE FISCHER. (B'. 8—6.)

AU TAILLEUR PARISIEN

27 Rue d'Eole 27

avant de vous faire habiller allez faire une visite à cet établissement de première classe.

αὐτοῦ τοῦ Κ 02402

202222 222222 22 2222222222 22222222 22 2222

22 222222 222222 22

ΝΗΠΙΩΝ ΠΑΡΙΣΙΑΝΩΝ ΡΑΠΤΗΝ

(431—17.)

ΕΠΙΠΛΩΠΩΛΕΙΟΝ

N. ΑΠΕΡΓΗ.

Βίς τὸ ἀνωτέρω ἐπιπλοπωλεῖον ἐχομίσθησαν ἐσχάτως ἐκ Παρισίων θερμάστραι πῆλιναι λευκαὶ καὶ χρωματισταί, πωλούμεναι εἰς πολὺ μετρίαν τιμάν.

(B'. 4—γ')

Ὁ Δημήτριος Καλιοντζῆς εἰδοποιεῖ τοὺς φίλους του ὅτι τὸ Συμβολαιογραφικὸν του Γραφεῖον ἔστησεν ἐν τῇ ὁδῷ Καπνικαίας, παραπλευρῶς τοῦ καφενείου αἱ Μητρόπολις, καὶ ἀπέναντι τοῦ ἐμπορικοῦ καταστήματος τοῦ κ. Ψιμοῦλη,

(B'. 10—6.)

ΔΙΕΡΜΗΝΕΥΣ κάτοχος πέντε γλωσσῶν ἥτοι Γαλλικῆς Ἰταλικῆς, Τουρκικῆς, Ἀραβικῆς, καὶ Ἑλληνικῆς, ζητεῖ θέσιν παρὰ τινι ξενοδοχείῳ ἢ ἀλλαχοῦ. Πληροφορίαι δίδονται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς **ΩΡΑΣ**.

[B'. 3—6.]

Η ΘΡΕΠΤΙΚΩΤΕΡΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Γάλα Ἑλβετικὸν συμπεπυκνωμένον μετὰ τὴν γαλακτοφόρον μάρκαν.

Διὰ τοῦ χθεσίου ἀτμοπλοίου ἀφίχθη γάλα Ἑλβετικὸν συμπεπυκνωμένον, πρόσφατον, ἐκ τοῦ μᾶλλον εὐπολήπτου Γαλακτοεργοστασίου τῆς Ἀγγλο-Ἑλβετικῆς ἐταιρίας ἐν Cham Suisse, καὶ θέλει εὐρίσκεται παρ' ἡμῖν πάντοτε τοιοῦτον, καθότι ἐκανονίσθη τοιαύτη ἀνταπόκρισις ὥπως μὴ συμβαίνωσιν εἰς τὸ μέλλον ἔκτακτοι ἐλλείψεις.

Πωλεῖται εἰς κουτία φέροντα ἐξωθεν ὡς διακριτικὴν μάρκαν τῆς ταυτότητός του, γαλακτοφόρον νεάνιδα κρατοῦσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κἀδον γάλακτος καὶ ὑποβαστάζουσιν διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τῆς ἑτέρας.

Εἶναι ἡ ἀπαραίτητος καὶ θρεπτικώτερα τροφή διὰ τὰ μικρὰ παιδιά· ἐτι δὲ, τὸ καθαρώτερον καὶ οἰκονομικώτερον γάλα διὰ τὰς οἰκογενείας, τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, τοὺς ταξειδιώτας, τοὺς ἀσθελεῖς καὶ ἐν γένει τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ κάμνωσι χρῆσιν ἀδόλου φυσικοῦ γάλακτος.

Φαρμακευτορεῖον Κ. ΟΛΥΜΠΙΟΥ ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀριθ. 206.

(B'. 7—6.)

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

NEW YORK

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ

ΔΩΜΑΤΙΑ ΜΕΤ' ΕΠΙΠΛΩΝ

ΚΟΜΨΩΣ ΔΙΕΣΚΕΥΑΣΜΕΝΑ

Μαγειρικὴ ἀρίστη

Οἱ προσερχόμενοι εὐρίσκουσιν καθαριότητα μοναδικὴν τροφήν, ἐκλεκτὴν καὶ ποικίλην καὶ ὑπηρεσίαν καθ' ὅλα πρόθυμον.—Αἱ τιμαὶ εἶναι ἀναλόγως **ΜΕΤΡΙΑΙ** (326—16.)

Βίδοποιεῖται τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπαρχιῶν, ὅτι εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Στεργίου Παναγιώτου καὶ μενον κατὰ τὴν ὁδὸν Καλαμιώτου ἀριθ. 26, κατασκευάζεται δι' ἀτμομηχανῆς χαλδᾶς πρῶτης ποιότητος ἐκ ζαχαρώς πρὸς δρ. 1,60 λιανικῶς καὶ δρ. 1,30 χονδρικῶς.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προμηθευθῶσιν θέλουσι μείνει κατὰ πάντα εὐχαριστημένοι. Ὁ ἐργοστασιάρχης **ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ**. (B'. 9—6.)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ

M. WILLIAM MAGNIE

Professeur d'Anglais

ἐν ὁδῷ Κολοκοτρώνη, ἀπέναντι τῆς Βουλῆς.

(456—6.)

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Σειρὰ θεωρείων Γ.

La Juive

Οἱ ἐκδίδεται

N. Γ. ΠΑΣΣΑΡΗΣ καὶ Π. ΑΣΛΑΜΗΣ.

ΤΥΠΟΝ Ν. Γ. ΠΑΣΣΑΡΗ.